

32000L0069

2000 12 13

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 313/12

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2000/69/EB
2000 m. lapkričio 16 d.
dėl benzeno ir anglies monoksido aplinkos ore ribinių verčių**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Remiantis Sutarties 174 straipsnio principais, Europos bendrijos aplinkosaugos ir subalansuotos plėtros politikos bei veiksmų programa (penktoji aplinkosaugos veiksmų programa ⁽⁴⁾), papildyta Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 2179/98/EB ⁽⁵⁾ dėl jos peržiūrėjimo, visų pirma numato teisės aktų, susijusių su oro teršalais, pakeitimus. Toje programoje rekomenduojama nustatyti ilgalaikius oro kokybės tikslus. Sutarties 174 straipsnyje reikalaujama, kad žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugai būtų taikomas atsargumo principas.
- (2) Sutarties 152 straipsnis nurodo, kad sveikatos apsaugos reikalavimai turi būti sudedamoji kitų Bendrijos veiklos kryptių dalis. Sutarties 3 straipsnio 1 dalies p punkte numatyta, kad Bendrijos veikla turi būti prisidedama prie to, kad būtų pasiektas aukštas sveikatos apsaugos lygis.
- (3) Remdamasi 1996 m. rugsėjo 27 d. Tarybos direktyvos 96/62/EB dėl aplinkos oro kokybės vertinimo ir valdymo ⁽⁶⁾ 4 straipsnio 5 dalies nuostatomis, Taryba turi priimti to paties straipsnio 1 dalyje numatytus teisės aktus ir jo 3 bei 4 dalių nuostatas.

⁽¹⁾ OL C 53, 1999 2 24, p. 8.

⁽²⁾ OL C 138, 1999 5 18, p. 42.

⁽³⁾ 1999 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 194, 2000 7 11, p. 56), 2000 m. balandžio 10 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 195, 2000 7 11, p. 1) ir 2000 m. liepos 6 d. Europos Parlamento sprendimas (dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje). 2000 m. spalio 24 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL C 138, 1993 5 17, p. 5.

⁽⁵⁾ OL L 275, 1998 10 10, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 296, 1996 11 21, p. 55.

(4) Direktyvoje 96/62/EB reikalaujama, kad būtų kuriami veiksmų planai zonoms, kuriose teršalų koncentracijos aplinkos ore viršija ribines vertes, kartu laikinai numatant leistinas nuokrypio ribas, siekiant užtikrinti, kad iki nustatytos datos ribinių verčių būtų laikomasi.

(5) Direktyvoje 96/62/EB numatyta, kad skaitmeninės ribinių verčių reikšmės turi būti grindžiamos aktyviai šioje srityje dirbančių tarptautinių mokslininkų grupių darbo rezultatais. Komisija turi atsižvelgti į naujausius mokslinių tyrimų epidemiologijos ir aplinkosaugos srityje duomenis ir į naujausius laimėjimus metrologijos srityje, kad galėtų iš naujo išnagrinėti elementus, kuriais grindžiamos ribinės vertės.

(6) Remiantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu 1999/468/EB, nustatančiu Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽⁷⁾, turėtų būti priimtos priemonės, būtinos norint įgyvendinti šią direktyvą.

(7) Pakeitimai, kuriuos būtina padaryti atsižvelgiant į mokslo ir technikos pažangą, gali būti susiję tik su benzeno ir anglies monoksido koncentracijų vertinimo kriterijais arba išsamiais priemonėmis dėl informacijos perdavimo Komisijai ir neturėti tiesioginio ar netiesioginio poveikio ribinių verčių pa(si)keitimui.

(8) Šioje direktyvoje nustatytos ribinės vertės yra būtinausi reikalavimai; pagal Sutarties 176 straipsnio nuostatas valstybės narės, gali taikyti senas arba nustatyti naujas, griežtesnes apsaugos priemones; griežtesnės priemonės visų pirma gali būti nustatomos siekiant apsaugoti labiausiai pažeidžiamų gyventojų grupių, pvz., vaikų ir ligonių sveikatą. Valstybė narė gali reikalauti, kad ribinių verčių būtų laikomasi dar iki šioje direktyvoje nustatytų datų.

(9) Benzenas yra žmogui genotoksiškas kancerogenas, ir neįmanoma nustatyti žemiausios ribos, kuri nekeltų pavojaus žmonių sveikatai.

(10) Tačiau tuo atveju, kai šia direktyva nustatytų benzeno ribinių verčių sunku laikytis dėl jo išsisklaidymo, kuris priklauso nuo konkrečios vietovės arba atitinkamų klimato sąlygų ir jeigu priemonių taikymas sukeltų neigiamas socialines bei ekonomines pasekmes, valstybės narės gali prašyti Komisijos atitinkamomis sąlygomis vieną kartą pratęsti nustatytą laikotarpį.

(11) Kad 2004 m. būtų lengviau peržiūrėti šią direktyvą, Komisija ir valstybės narės turėtų apsvarstyti, kaip paskatinti mokslinius tyrimus, susijusius su benzeno ir anglies monoksido poveikiu uždaroje erdvėje ir aplinkos ore.

⁽⁷⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

- (12) Norint gauti visoje Bendrijoje palygintiną informaciją, aplinkos oro kokybei vertinti svarbu nustatyti vienodus tikslaus matavimo būdus ir bendruosius matavimo stočių išdėstymo kriterijus.
- (13) Informacija apie benzeno ir anglies monoksido koncentracijas turėtų būti perduodama Komisijai, kad ji galėtų reguliariai rengti ataskaitas.
- (14) Nauja informacija apie benzeno ir anglies monoksido koncentracijas aplinkos ore turėtų būti lengvai prieinama visuomenei,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Tikslai

Šios direktyvos tikslai yra šie:

- nustatyti benzeno ir anglies monoksido koncentracijų aplinkos ore ribines vertes, skirtas išvengti, sustabdyti arba sumažinti kenksmingą poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai;
- vertinti benzeno ir anglies monoksido koncentracijas aplinkos ore remiantis bendrais metodais ir kriterijais;
- gauti pakankamai atitinkamos informacijos apie benzeno ir anglies monoksido koncentracijas aplinkos ore ir užtikrinti jos prieinamumą visuomenei;
- išsaugoti aplinkos oro kokybę, susijusią su benzeno ir anglies monoksido koncentracijomis, ten, kur ji gera, o kitais atvejais — pagerinti.

2 straipsnis

Sąvokos

Taikomos Direktyvos 96/62/EB 2 straipsnio sąvokos.

Šioje direktyvoje:

- „viršutinė vertinimo riba“ — tai III priede nurodytas lygis, iki kurio aplinkos oro kokybei vertinti gali būti taikomi Direktyvos 96/62/EB 6 straipsnio 3 dalyje nurodyti matavimo ir modeliavimo metodai;
- „apatinė vertinimo riba“ — tai III priede nurodytas lygis, iki kurio gali būti taikomi tik Direktyvos 96/62/EB 6 straipsnio 4 dalyje nurodyti modeliavimo ar objektyvaus vertinimo būdai;
- „fiksiuoti matavimai“ — tai matavimai, atliekami pagal Direktyvos 96/62/EB 6 straipsnio 5 dalies reikalavimus.

3 straipsnis

Benzenas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad benzeno koncentracijos aplinkos ore, vertinamos remiantis

5 straipsniu, neviršytų I priede nurodytos ribinės vertės laikantis ten pat nurodytų datų.

I priede nurodyta leistina nuokrypio riba taikoma remiantis Direktyvos 96/62/EB 8 straipsnio nuostatomis.

2. Tais atvejais, kai I priede nurodytos ribinės vertės sunku laikytis dėl jo išsisklaidymo, kuris priklauso nuo konkrečios vietovės arba atitinkamų klimato sąlygų, pvz., nedidelio vėjo greičio ir (arba) garavimui palankių sąlygų, ir jeigu priemonių taikymas galėjo sukelti didelių socialinių bei ekonominių sunkumų, valstybė narė gali prašyti Komisijos pratęsti nustatytą laikotarpį. Komisija, laikydama siūlytą Direktyvos 96/62/EB 12 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos, valstybės narės prašymu ir nepažeisdama šios direktyvos 8 straipsnio 3 dalies nuostatų, vieną kartą pratęsia šį laikotarpį ne daugiau kaip penkeriems metams, jei ta valstybė narė:

- nustato konkrečias zonas ir (arba) aglomeracijas,
- argumentuotai pagrindžia tokio pratęsimo būtinumą,
- įrodo, kad buvo imtasi visų tinkamų priemonių teršalų koncentracijoms ir teritorijai, kurioje ribinė vertė viršijama, sumažinti, ir
- nurodo tolesnius planus dėl priemonių, kurių ji imsis pagal Direktyvos 96/62/EB 8 straipsnio 3 dalies nuostatas.

Tačiau pratęsimo laikotarpiu benzeno ribinė vertė neturi viršyti $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

4 straipsnis

Anglies monoksidas

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad anglies monoksido koncentracijos aplinkos ore, vertinamos remiantis 5 straipsniu, neviršytų II priede nurodytos ribinės vertės laikantis ten pat nurodytų datų.

II priede nurodyta leistina nuokrypio riba taikoma remiantis Direktyvos 96/62/EB 8 straipsnio nuostatomis.

5 straipsnis

Koncentracijų įvertinimas

1. Viršutinė ir apatinė benzeno ir anglies monoksido vertinimo ribos yra nurodytos III priedo I skirsnyje.

Direktyvos 96/62/EB 6 straipsnyje reglamentuota kiekvienos zonos arba aglomeracijos klasifikacija ne rečiau kaip kas penkeri metai iš naujo peržiūrima III priedo II skirsnyje nurodyta tvarka. Pasikeitus veiklos, susijusios su benzeno arba anglies monoksido koncentracijomis aplinkoje, pobūdžiui, ji peržiūrima anksčiau.

2. Kriterijai, kuriais remiantis nustatomas mėginių ėmimo vietų, kuriose matuojamos aplinkos ore esančio benzeno ir anglies monoksido koncentracijos, išdėstymas, pateikiami IV priede. Mažiausias mėginių ėmimo vietų, kuriose atliekami fiksuoti kiekvieno svarbaus teršalo matavimai, skaičius yra nurodytas V priede, ir jos įrengiamos kiekvienoje zonoje arba aglomeracijoje, kurioje būtina matuoti, jei fiksuotas matavimas yra vienintelis duomenų apie jose esančias koncentracijas šaltinis.

3. Zonose ir aglomeracijose, kuriose informacija gaunama ne tik iš fiksuoto matavimo stočių, bet ir kitų šaltinių, pvz., teršalų registrų, indikatorinių matavimo metodų ir oro kokybės modeliavimo, oro teršalų koncentracijoms nustatyti pakanka IV priedo I skirsnyje ir VI priedo I skirsnyje nurodyto matavimo stočių skaičiaus ir kitų priemonių erdvinio išdėstymo.

4. Tose zonose ar aglomeracijose, kuriose matavimų atlikti nereikalaujama, gali būti naudojami modeliavimo arba papildomo vertinimo būdai.

5. Pamatiniai benzeno ir anglies monoksido mėginių ėmimo bei tyrimo metodai yra nurodyti VII priedo I ir II skirsniuose. VII priedo III skirsnyje bus nurodyti pamatiniai oro kokybės modeliavimo metodai, kai tik jie bus nustatyti.

6. Apie metodus, kuriuos valstybės narės taikė atlikdamos Direktyvos 96/62/EB 11 straipsnio 1 dalies d punkte reglamentuojamą pirminį oro kokybės vertinimą, jos praneša Komisijai iki šios direktyvos 10 straipsnyje nustatytos datos.

7. Visi pakeitimai, kuriuos būtina padaryti derinant šio straipsnio nuostatas ir III–VII priedus su mokslo ir technikos pažanga, tvirtinami 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka, tačiau jie negali turėti tiesioginės arba netiesioginės įtakos ribinių verčių dydžiams.

6 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda Direktyvos 96/62/EB 12 straipsnio 2 dalyje nurodytas komitetas, toliau — Komitetas.

2. Teikiant nuorodą į šią straipsnio dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsnių nuostatos ir atsižvelgiama į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nurodytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

7 straipsnis

Visuomenės informavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad naujausia informacija apie aplinkoje esančias benzeno ir anglies monoksido koncentracijas per

radiją, televiziją, spaudą, informacinius filmus arba internetą būtų reguliariai skelbiama visuomenei bei atitinkamoms organizacijoms, pavyzdžiui, aplinkos apsaugos, vartotojų, toms, kurios atstovauja labiausiai pažeidžiamų gyventojų grupių interesams, ir kitoms panašioms sveikatos apsaugos institucijoms.

Informacija apie vidutinę paskutiniųjų dvylikos mėnesių benzeno koncentraciją aplinkoje atnaujinama ne rečiau kaip kas tris mėnesius, esant galimybei — kas mėnesį. Informacija apie vidutinę daugiausiai aštuonių valandų iš eilės anglies monoksido koncentraciją, bent jau kasdien, esant galimybei — kas valandą.

Antroje pastraipoje minėtoje informacijoje bent jau nurodomi visi atvejai, kai I ir II prieduose nurodytais vidurkinimo laikotarpiais gautos koncentracijos viršija ribines vertes. Joje taip pat trumpai išdėstomas ribinių verčių įvertinimas ir atitinkama informacija apie poveikį sveikatai.

2. Valstybės narės leidžia šio straipsnio 1 dalyje paminėtoms organizacijoms susipažinti su jų rengiamais planais arba programomis, kurių prieinamumą visuomenei reglamentuoja Direktyvos 96/62/EB 8 straipsnio 3 dalies nuostatos. Ši nuostata taikoma ir informacijai, kurios reikalaujama šios direktyvos VI priedo II skirsnyje.

3. Informacija, skelbiama visuomenei ir organizacijoms remiantis šio straipsnio 1 ir 2 dalimis, turi būti aiški, suprantama ir prieinama.

8 straipsnis

Ataskaita ir peržiūrėjimas

1. Komisija ne vėliau kaip iki 2004 m. gruodžio 31 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, paremtą šios direktyvos taikymo, ir ypač naujausių mokslinių tyrimų, susijusių su benzeno ir anglies monoksido poveikiu žmonių sveikatai, visų pirma labiausiai pažeidžiamos gyventojų dalies, bei ekosistemoms, rezultatai bei technikos pažanga, įskaitant pažangius matavimo metodus ir kitus aplinkos ore esančių benzeno ir anglies monoksido koncentracijų aplinkos ore vertinimo būdus.

2. 1 dalyje minėtoje ataskaitoje svarbiausia informacija, susijusi su benzeno ir anglies monoksidu, yra ši:

a) esama oro kokybė ir galima jos kaita iki 2010 metų ir vėliau;

b) teršalų emisijos tolesnio mažinimo visuose atitinkamuose taršos šaltiniuose mastas, atsižvelgiant į technines galimybes ir rentabilumą;

c) santykis tarp teršalų ir galimybės kurti bendras strategijas, padedančias siekti Bendrijos oro kokybės ir panašių tikslų;

- d) dabartiniai ir numatomi visuomenės informavimo bei valstybių narių ir Komisijos keitimosi informacija reikalavimai;
- e) valstybių narių patirtis, įgyta taikant šią direktyvą, visų pirma įskaitant IV priede nustatytas sąlygas, kuriomis buvo atlikti matavimai.

3. Siekiant išlaikyti aukštą žmonių sveikatos bei aplinkos apaugos lygį, kartu su šio straipsnio 1 dalyje minėta ataskaita pateikiami pasiūlymai dėl galimų šios direktyvos pakeitimų, pavyzdžiui, vėlesnių I priede nurodytų benzeno ribinių verčių laikymosi terminų, kurie gali būti patvirtinti remiantis 3 straipsnio 2 dalies nuostatomis.

9 straipsnis

Nuobaudos

Valstybės narės nustato nuobaudas, taikytinas pažeidus nacionalines nuostatas, priimtas vadovaujantis šia direktyva. Šios nuobaudos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

10 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2002 m. gruodžio 13 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Priimdamos šias priemones, valstybės narės daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinių įstatymų nuostatų tekstus.

11 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dieną.

12 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva yra skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2000 m. lapkričio 16 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

N. FONTAINE

Tarybos vardu

Pirmininkas

R. SCHWARTZENBERG

I PRIEDAS

BENZENO RIBINĖ VERTĖ

Ribinė vertė turi būti nurodyta $\mu\text{g}/\text{m}^3$, apskaičiuojama esant vienodoms sąlygoms: 293 K temperatūrai ir 101,3 kPa slėgiui.

	Vidurkinimo trukmė	Ribinė vertė	Leistina nuokrypio riba	Ribinės vertės įsigaliojimo data
Ribinė vertė žmonių sveikatai apsaugoti	Kalendoriniai metai	$5 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (100 %) 2000 m. gruodžio 13 d., nuo 2006 m. sausio 1 d. kas dvylika mėnesių mažinama $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ iki 2010 m. sausio 1 d., kai leistina nuokrypio riba pasieks 0 %	2010 m. sausio 1 d. ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Išskyrus zonas ir aglomeracijas, kurioms terminas pratęstas pagal 3 straipsnio 2 dalies nuostatas.

II PRIEDAS

ANGLIES MONOKSIDO RIBINĖ VERTĖ

Ribinė vertė turi būti nurodyta $\mu\text{g}/\text{m}^3$, apskaičiuojama esant vienodoms sąlygoms: 293 K temperatūrai ir 101,3 kPa slėgiui.

	Vidurkinimo trukmė	Ribinė vertė	Leistina nuokrypio riba	Ribinės vertės įsigaliojimo data
Ribinė vertė žmonių sveikatos apsaugai	Maksimalus dienos 8 valandų vidurkis	$10 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ 2000 m. gruodžio 13 d., nuo 2003 m. sausio 1 d. kas dvylika mėnesių mažinama $2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ iki 2005 m. sausio 1 d., kai leistina nuokrypio riba pasieks 0 %	2005 m. sausio 1 d.

Maksimali dienos aštuonių valandų vidutinė koncentracija nustatoma tiriant vidutinius 8 val. dydžius iš eilės, apskaičiuotus pagal kas valandą atnaujinamus duomenis. Kiekviena taip apskaičiuota 8 valandų vidutinė koncentracija priskiriama dienai, kurią baigiama matuoti, t. y. dienos pirmasis skaičiavimo laikotarpis yra laikotarpis nuo praėjusios dienos 17 valandos iki kitos dienos 1 valandos; paskutinis vienos dienos skaičiavimo laikotarpis bus tos dienos laikas nuo 16 iki 24 valandos.

III PRIEDAS

BENZENO IR ANGLIES MONOKSIDO KONCENTRACIJŲ ZONŲ ARBA AGLOMERACIJŲ APLINKOS ORE VERTINIMO REIKALAVIMŲ NUSTATYMAS**I. Viršutinė ir apatinė vertinimo ribos**

Taikomos šios apatinės ir viršutinės vertinimo ribos

a) Benzenas

	Metinis vidurkis
Viršutinė vertinimo riba	70 % ribinės vertės (3,5 µg/m ³)
Apatinė vertinimo riba	40 % ribinės vertės (2 µg/m ³)

b) Anglies monoksidas

	8 val. vidurkis
Viršutinė vertinimo riba	70 % ribinės vertės (7 µg/m ³)
Apatinė vertinimo riba	50 % ribinės vertės (5 µg/m ³)

II. Viršutinės ir apatinės vertinimo ribų viršijimo nustatymas

Kiek galima viršyti viršutinę ir apatinę vertinimo ribą, turi būti nustatoma remiantis ankstesnių penkerių metų koncentracijomis, jei tokie duomenys yra. Vertinimo riba laikoma viršyta tada, kai per tuos penkerius metus skaičiais išreikšta koncentracijos riba buvo viršyta ne mažiau kaip trejus metus iš eilės.

Norint nustatyti, kiek galima viršyti viršutinę ir apatinę vertinimo ribą, kai turimi mažiau kaip penkerių metų duomenys, valstybės narės gali remtis vienerių metų trumpalaikių matavimų duomenimis, gautais tose vietovėse, kurias galima laikyti tipinėmis labiausiai užterštomis, ir rezultatais, gautais pasinaudojus teršalų registrais bei modeliavimo informacija.

IV PRIEDAS

BENZENO IR ANGLIES MONOKSIDO KONCENTRACIJŲ APLINKOS ORE MATAVIMO AR MĖGINIŲ ĖMIMO VIETŲ IŠDĖSTYMAS

Fiksuotam koncentracijų matavimui taikomos šios nuostatos.

I. Išdėstymas makroskalėje

Mėginių, tiriamų siekiant apsaugoti žmonių sveikatą, ėmimo vietos turėtų būti išdėstytos taip, kad jose būtų galima gauti duomenis apie:

- i) zonose ir aglomeracijose esančias teritorijas, kuriose būna išmetamos pačios didžiausios teršalų koncentracijos, galinčios daryti tiesioginį arba netiesioginį poveikį gyventojams ilgesnį laiką nei tas, kuriam nustatytas ribinių verčių vidurkis;
- ii) lygius kitose zonose arba aglomeracijose, kurios yra laikomos tipinėmis pagal poveikį visiems gyventojams.

Mėginių ėmimo vietos dažniausiai turėtų būti išdėstomos taip, kad būtų išvengta šalia jų esančios labai mažos mikroaplinkos matavimo. Rekomenduojama įrengti mėginių ėmimo vietą taip, kad ją supančioje teritorijoje, kurioje bus matuojama oro kokybė, plotas intensyvaus eismo vietose būtų ne mažesnis kaip 200 m² ploto, o gyvenvietėse — keli kvadratiniai kilometrai.

Be to, jei įmanoma, mėginių ėmimo vietos turėtų būti išdėstytos tipinėse vietose, panašiose į visas kitas, esančias artimiausioje kaimynystėje.

Turėtų būti atsižvelgta ir į būtinybę įrengti mėginių ėmimo vietas salose, kai to reikia žmonių sveikatai apsaugoti.

II. Išdėstymas mikroskalėje

Kiek galima, turėtų būti laikomasi šių nurodymų:

- neturėtų būti oro srautui patekti į mėginių ėmimo įsiurbimo zondą (paprastai laikomą kelių metrų atstumu nuo pastatų, balkonų, medžių bei kitokių kliūčių ir mažiausiai 0,5 metro atstumu nuo artimiausio pastato, jei mėginiai oro kokybei nustatyti imami šalia eile išrikiuotų pastatų),
- įprasta, kad mėginių ėmimo įsiurbimo vieta būtų įrengta 1,5 m (kvėpavimo zona) — 4 m aukštyje nuo žemės paviršiaus. Kai kuriais atvejais gali prireikti imti mėginius ir didesniame aukštyje (iki 8 m). Tai gali būti svarbu, kai stotis yra didelėje teritorijoje,
- įsiurbimo zondas turėtų būti toliau nuo taršos šaltinio, kad į ją tiesiogiai nepatektų dar su aplinkos oru nesusimaišę teršalai,
- mėginių ėmiklio išmetamoji anga turėtų būti įrengta taip, kad iš jos ištrauktas oras vėl nepatektų į įsiuriamąją angą,
- ėmiklių išdėstymas intensyvaus eismo zonoje:
 - matuojant teršalus mėginių ėmimo vietos turėtų būti įrengtos bent 25 m atstumu nuo pagrindinių transporto mazgų pakraščio ir bent 4 m atstumu nuo artimiausios eismo juostos vidurio,
 - anglies monoksidą įsiurbiamosios angos turėtų būti įrengtos bent 5 m atstumu nuo kelkraščio,
 - matuojant benzeną įsiurbiamosios angos turėtų būti išdėstytos taip, kad oro kokybė būtų galima nustatyti šalia eile išrikiuotų pastatų.

Be to, reikėtų įvertinti ir šiuos veiksniai:

- kliūtis,
- saugumą,
- priėjimą,
- elektros energijos ir telefoninio ryšio prieinamumą,
- vietos matomumą aplinkos fone,
- gyventojų ir matuotojų saugą,
- pageidavimą toje pat vietoje įrengti įvairių teršalų matavimo stotis,
- teritorinio planavimo reikalavimus.

III. Su vietos parinkimu susiję dokumentai ir jų peržiūrėjimas

Zonų klasifikavimo etapu matavimo stočių vietų parinkimas turėtų būti grindžiamas supančios teritorijos topografinėmis nuotraukomis ir detaliu planu. Vietos turėtų būti reguliariai peržiūrimos pakartojant dokumentavimą, kad būtų galima įsitikinti, jog parinkimo kriterijai tebegalioja.

V PRIEDAS

**MĖGINIŲ ĖMIMO VIETŲ, SKIRTŲ FIKSUOTIEMS BENZENO IR ANGLIES MONOKSIDO
KONCENTRACIJŲ MATAVIMAMS APLINKOS ORE ATLIKTI, MINIMALAUS SKAIČIAUS
NUSTATYMO KRITERIJAI**

Mėginių ėmimo vietų, kuriose atliekami fiksuoti matavimai siekiant įvertinti, kaip laikomasi ribinių verčių žmonių sveikatai apsaugoti zonose ir aglomeracijose užtikrinti, minimalus skaičius, kai fiksuotas matavimas yra vienintelis informacijos šaltinis.

a) Pasklidieji taršos šaltiniai

Gyventojų skaičius aglomeracijoje arba zonoje (tūkstančiais)	Jei koncentracijos viršija viršutinę vertinimo ribą ⁽¹⁾	Kai didžiausios koncentracijos svyruoja tarp viršutinės ir apatinės vertinimo ribos
0–249	1	1
250–499	2	1
500–749	2	1
750–999	3	1
1 000–1 499	4	2
1 500–1 999	5	2
2 000–2 749	6	3
2 750–3 749	7	3
3 750–4 749	8	4
4 750–5 999	9	4
≥ 6 000	10	5

⁽¹⁾ Įskaitant ne mažiau kaip vieną stotį gyvenvietėje ir ne mažiau kaip vieną intensyvaus transporto eismo vietoje, jei tai nesąlygoja didesnio matavimo vietų skaičiaus.

b) Sutelktieji taršos šaltiniai

Vertinant užterštumą šalia sutelktųjų taršos šaltinių, fiksuotam matavimui skirtų mėginių ėmimo vietų skaičius turėtų būti apskaičiuojamas atsižvelgiant į taršos šaltinių emisijos tankį, tikėtinus teršalų pasiskirstymo ypatumus aplinkos ore ir galimą poveikį gyventojams.

VI PRIEDAS

DUOMENŲ KOKYBĖS REIKALAVIMAI IR ORO KOKYBĖS VERTINIMO REZULTATŲ KAUPIMAS

I. Duomenų kokybės reikalavimai

Kokybės užtikrinimo programos remiasi šiais aplinkos oro kokybės vertinimo metodų neapibrėžties, minimalios matavimų trukmės ir minimalių matavimo duomenų surinkimo reikalavimais.

	Benzenas	Anglies monoksidas
<i>Fiksuoti matavimai</i> ⁽¹⁾		
Neapibrėžtis	25 %	15 %
Minimalių matavimo duomenų surinkimas	90 %	90 %
Minimali matavimų trukmė	35 % gyvenvietėse ir intensyvaus eismo vietose (per metus vykdomi įvairiomis būdingomis klimato ir eismo sąlygomis) 90 % pramonės įmonių susitelkimo vietose	
<i>Indikatoriniai matavimai</i>		
Neapibrėžtis	30 %	25 %
Minimalus matavimo duomenų surinkimas	90 %	90 %
Minimali matavimų trukmė	14 % (vienas atsitiktinai pasirinktas mėginys per savaitę, matavimus atliekant tolygiai per metus, arba aštuonių pasirinktų savaitių, tolygiai paskirstytų per metus, matavimai)	14 % (vienas atsitiktinai pasirinktas mėginys per savaitę, matavimus atliekant tolygiai per metus, arba aštuonių pasirinktų savaitių, tolygiai paskirstytų per metus, matavimai)
<i>Modeliavimas</i>		
Neapibrėžtis		
8 val. vidurkis	–	50 %
Metiniai vidurkiai	50 %	–
<i>Objektyvus vertinimas</i>		
Neapibrėžtis	100 %	75 %

⁽¹⁾ Valstybės narės gali vykdyti ne nuolatinis, o atsitiktinius benzeno matavimus, jei Komisijai įrodo, kad neapibrėžtis, įskaitant atsitiktinių matavimų neapibrėžtį, siekia 25 %. Atsitiktiniai mėginiai turi būti paskirstyti per metus tolygiai, kad gauti duomenys būtų kuo tikslesni.

Vertinimo metodų neapibrėžtis (95 % pasikliautinajame paklaidos intervale) bus įvertinta remiantis ISO rekomendacijomis matavimų neapibrėžtumui išreikšti (1993) arba ISO 5725:1994 ar panašioje metodikoje. Pirmiau pateiktoje lentelėje yra nurodyti atskirų matavimų, suvidurkintų per laiką, atitinkantį ribinės vertės vidurkio apskaičiavimo laiką, neapibrėžtis procentais 95 % pasikliautinajame paklaidos intervale. Fiksuotų matavimų neapibrėžtis turėtų būti taikytina atitinkamos ribinės vertės zonoje. Kol bus priimti CEN standartai su išsamiais bandymų protokolais, Komisija, prieš priimdama šią direktyvą, išleis CEN parengtas rekomendacijas dėl jos taikymo.

Modeliavimo ir objektyvaus vertinimo neapibrėžtis apibūdinama kaip didžiausias nukrypimas nuo išmatuotų ir apskaičiuotų koncentracijos lygių per laiką, atitinkantį ribinės vertės laiką.

Reikalavimai dėl būtinausių matavimo duomenų surinkimo ir matavimų trukmės netaikomi tuo atveju, kai duomenys prarandami dėl reguliaraus instrumentų kalibravimo arba įprastinės jų eksploatacijos.

II. Oro kokybės vertinimo rezultatai

Apie zonas arba aglomeracijas, kuriose informacijai apie teršalų matavimą papildyti naudojami kiti šaltiniai arba kuriose šie šaltiniai yra pagrindinis oro kokybės vertinimo būdas, turėtų būti kaupiama tokia informacija:

- atliktos vertinimo veiklos aprašymas,
- konkretūs taikyti metodai su nuoroda į jų aprašymą,
- duomenų ir informacijos šaltiniai,
- rezultatų aprašymas, įskaitant neapibrėžtį ir ypač nurodant kiekvienos teritorijos dydį, arba, jei įmanoma, zonoje arba aglomeracijoje esančio kelio, virš kurio koncentracija viršija ribinę vertę (vertes) arba ribinę vertę (vertes) kartu su taikoma leistina nuokrypio riba (ribomis), ilgį ir visas teritorijas, kuriose koncentracija viršija viršutinę ir apatinę vertinimo ribas,
- duomenys apie ribines vertes, kuriomis siekiama apsaugoti žmonių sveikatą, ir apie gyventojus, kurie galėjo būti paveikti koncentracijos, didesnės už ribines vertes.

Jei įmanoma, valstybės narės turėtų sudaryti žemėlapius, kuriuose būtų nurodytas koncentracijų pasiskirstymas kiekvienoje zonoje arba aglomeracijoje.

III. Standartizavimas

Benzeno ir anglies monoksido matavimų rezultatai turi būti apskaičiuojami esant vienodoms sąlygoms: 293 K temperatūrai ir 101,3 kPa slėgiui.

VII PRIEDAS

PAMATINIAI BENZENO IR ANGLIES MONOKSIDO KONCENTRACIJŲ VERTINIMO METODAI**I. Pamatinis benzeno mėginių ėmimo ir tyrimo metodas**

Pamatinis benzeno koncentracijos matavimo metodas yra mėginio paėmimo išsiurbiant orą per kolonėlę, pripildytą sorbento, metodas, vėliau taikant dujų chromatografinį metodą, kurio standartą šiuo metu rengia CEN. Kol CEN standartinio metodo nėra, valstybėms narėms leidžiama taikyti nacionalinius standartinius metodus, pagrįstus tuo pačiu matavimo būdu.

Be to, valstybė narė gali taikyti bet kurį kitą metodą, jei gali įrodyti, kad gauti rezultatai yra ekvivalentiški rezultatams, gautiems minėtu metodu.

II. Pamatinis anglies monoksido koncentracijos analizės metodas

Pamatinis anglies monoksido koncentracijos matavimo metodas yra nedispersiškas infraraudonasis spektrometrijos metodas, kurio standartą šiuo metu rengia CEN. Kol standartinio CEN metodo nėra, valstybėms narėms leidžiama taikyti nacionalinius standartinius metodus, pagrįstus tuo pačiu matavimo būdu.

Be to, valstybė narė gali taikyti bet kurį kitą metodą, jei gali įrodyti, kad gauti rezultatai yra ekvivalentiški rezultatams, gautiems minėtu metodu.

III. Pamatiniai modeliavimo būdai:

Šiuo metu nėra galimybės nurodyti pamatinius modeliavimo būdus. Bet kurie pakeitimai, daromi siekiant šio punkto derinimo su mokslo ir technikos pažanga, priimami 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.
